

Kasvata perennat siemenistä

Teksti: Kyllikki Heikkinen, Puolanka

Olen kuullut sanottavan, ettei voi tehdä näyttäviä perennapenkkejä, koska taimet maksaa myymälöissä paljon. TOTTA! Mutta itse viljelemällä taimien hinnat ja määrät ovat täysin toisia. Kasvien kasvattaminen siemenistä on mielenkiintoinen ja mukava harrastus (tai ansiomahdollisuus). Minut se on täysin temmannut pauloihinsa, nautin mullan tuoksusta ja kasvun seuraaminen lämmittää mieltä.

Perennojen kylväminen, sehän on tosi vaikeaa ... Näin monet arvelevat, sitä paitsi eikö se vie hirveästi aikaa ...? Odotahan vain ... Kun olet kylvänyt ensimmäiset perennasi itse, olet "koukussa". Voiko olla mitään haus Kempaa? Ovathan monet lajit tosin visaisia idättää ja aikaa vieviä kasvattaa, mutta on runsaasti perennoja, jotka itävät kiltisti ja alkavat pian kukkia.

Aloitus helpoimmasta päästä

Taimikasvatusharrastuksen voi aloittaa lajeista joiden siemenet itävät lämpimään, kosteaan multaan päästyään 1-4 viikossa ilman sen kummempia kommervenkkejä. Tällaisia lajeja ovat mm. asterit, kaunokaiset, kaunokit, kärsämöt, sauramot, vuohenjuuret, pallo-ohdakkeet, kallioiset, hohdekukat, hirvenjuuret, nauhukset, keltamot, päivänhatut, piiskut, puna- ja päivänkakkarat, auringontähti, harmaamalvikki, malvat, jalomalvat, neilikat, palava-leimu, hehkuvarakkaus, käenkukat, tervakot, ailakit, kohokit, sormustinkukat, tulikukat, lemmikit, ampiaisyrtit, salviat, hanhikit, lupiinit, illakot, unikat, pitkäpalot, maksaruohot, vuorenkilvet, villamo, inkarvillea, punatähkä, mintut, helokit, ym. Siemenet voi kylvää sisälle ruukkuihin tai laatikoihin huhtikuussa. Itse olen käyttänyt viilipurkkeja, margariini- tai maitorahkarasioita, myös Cinder-suklaamuna kennostoja, jotka sopivat erityisesti tupastainten kasvatukseen. Kylvöastioihin leikkelen puukolla suuria lovia runsaasti uurteseen. Salaojituksiksi reilu kerros lekasoraa. Kylvöastioiden reilut lovet ja sora takaavat sen, että juuret saavat ilmaa ja mahdollinen liika vesi pääsee pois. Myös altakastelu onnistuu silloin, sehän on taimille sopiva suihkukastelun ohella. Kylvömultana käytän vaaleaa turvetta johon olen sekoittanut reilusti hiekkaa. Kylvän siemenet yleensä hajakylvönä, kennostoihin vain keskelle. Pienet siemenet jätän yleensä peittämättä, painelen ne vain kevyesti mullan pintaan. Isommat siemenet peitän hiekalla siementen paksuuden verran. Taimia kasvattelen ikkunalaudalla, kuistilla tai kasvihuoneessa kunnes kasvinalut voi kesäkuun alussa istuttaa ulos "kotitaimistoon". Kevät kylvöistä nopeimmin kehittyvät perennalajit ehtivät kukkia jo ensimmäisenä kesänä. Nämä helpot ja nopeat voi kylvää myös ulos joko laatikoihin tai kylvöpenkkiin. Kylvökset on hyvä peittää harsolla joka lämmittää ja vähentää kosteuden karkaamista. Kylvökset eivät saa kuivahtaa vaan kastelusta huolehditaan päivittäin

Kylmyys herätyskellona

On monta menetelmää panna vauhtia siemeniin, jotka tarvitsevat kylmää itääkseen. Helpoin tapa on kylvää syksyllä ulos kylvöpenkkiin tai laatikoihin. Mutta, jos tämä homma jäi tekemättä syksyllä ja haluaa saada kevättalvella siemenet taimiksi. Silloin siemenille on järjestettävä 4-8 viikoksi joillekin jopa 12 viikon kylmäkausi. Siis kylvetään maaliskuussa astioihin turvehiekkaseokseen. Kylvöastiat pidetään noin 1 vk:n huoneenlämmössä, minkä aikana siemenet hieman pehmenevät ja "vettyvät". Sitten astiat viedään ulos; lumen alle, kellariin, (jääkaappiin), eli paikkaan missä lämpötila pysyy rajoissa -1-+5 astetta kylmäkäsittelyn ajan. Tuona aikana kylvökset eivät saa päästä kuivumaan. Idätys valoisassa puolilämpimässä +10-15 asteisessa paikassa. Siementen kylmäkäsittely voidaan tehdä pienessäkin tilassa. Jokainen siemenannos sekoitetaan noin 3 kertaa siementen määrää vastaavaan kosteaan hiekkaan tai turvehiekan seokseen (hiekkaturve 1:1) ja seos laitetaan polyeteenipusseihin jotka suljetaan. Pussit laitetaan väljästi pystyyn muovilaatikkoon. Viedään kylmään -1-+5 asteeseen. Pusseja käännetään ja tuuletetaan viikottain. Vaadittavan kylmäkäsittelyn ajan jälkeen ne kylvetään astioihin tai ulos

kylvöpenkkiin.

Helppoja kylmäkäsiteltäviä lajeja

Monet ukonhatut, akileijjat, monet vuokot, kylmänkukat, ritarinkannukset, kellukat, päivänliljat, ängelmät, useimmat kärhöt, valeunikot, suopayrtit, kellot, ym.

Vaikeampia kylmäkäsiteltäviä lajeja (mutta ei vaikeita)

Joten jos haluatte välttyä mahdolliselta turhalta vaivalta, kylväkää nämä lajit suosiolla vasta/jo syksyllä!

Konnanmarjat, piikkiputket, katkerot, kurjenpolvet, kurjenmiekat, paratiisililja, esikot, kullerot, varjolilja, väinönputki, saksankirveli, tuoksuorvokki, ym.

Todella vaikeasti itäviä lajeja

Sitten on joukko todella vaikeasti itäviä lajeja, joiden vaikeusaste tosin vaihtelee kohtalaisesta mahdottomaan vuosikerran ja lajin mukaan. Seuraavien perennojen siemenet itävät hitaasti ja epätasaisesti ja monet lisäksi vähän. Yksinkertaisinta on kylvää ulos heinäkuussa. Osa siemenistä itää seuraavana kesänä , osa vasta kahden tai kolmen vuoden kuluttua kylvöstä. Muistakaa kastella ja riemuitkaa jokaisesta taimesta! Erityisiä murheen kryynejä ovat jouluruusut, kilpirikko, kimikit, kanukat, kiurunkannukset, kolmi- ja jalkalehdet, mooseksenpalavapensas, pionit, rotkokielot, tapionlehdet, ym.

Asianmukaisesti kohdeltujen perennansiementen itävyys on KESKIMÄÄRIN 40-50 %. Siementen idättämisen ja taimikasvatuksen oppii vain käytännössä, , joka on parhailaan antoisaa puuhaa, mutta olennaisempaa on se, että hartaasti vaalitut taimet ovat kuin omia lapsia.

Kannattaako kylvää?

Tottakai. Taloudelliset syyt eivät kuitenkaan ole kaikki kaikessa. Tärkeintä on huvinpito. Kokeilemisen hauskuus ja kiinnostavuus sekä ihmiselle luontainen alituisen oppimisen tarve ovat rahaa arvokkaampia syitä kasvien kylvämiseen. Odotus ja sitä seuraava palkinto antavat myös paljon. Mutta tottahan on, että kasvattamalla perennat itse siemenestä pääsee "mässäilemään" monenlaisilla kukilla. Siemenet ovat yleensä melko halpoja ostaa, itse keräten ilmaisia. Olisiko täällä Kainuussa mielenkiintoa SIEMENENVAIHTOKERHOON!

Ennen kylvöä tietenkin kirjoitan purkkien päälle maalitussilla kylvöpäivämäärän, kasvin nimen, siementen alkuperän ja kaikki mahdolliset itämiseen vaikuttavat seikat, joita olen löytänyt eri lähteistä. Pitääkö kylmäkäsitellä, kuinka kauan, missä lämpötilassa, kuinka kauan, missä lämpötilassa itää parhaiten, missä ajassa itämisen odotetaan tapahtuvan, itääkö pimeässä vai valossa?

Koulinta omaan ruukkuun, laatikkoon, taimilavaan tai taimipeltoon, kun kylvöastiassa tulee ahdasta.

Kun tarvitset lisää tietoa! Hyviä lähteitä ovat:

Siemenliikkeiden idätysohjeet jotka tulee siementilauksien mukana tai toisilla siemenliikkeillä on ohjeita jo siemenluetteloissaan. Kuten Maatiainen Ry. Hyötykasviyhdistys Ry. Iso äidin Kasvit Ky. Kauppila Oy Puutarhakeskus = entinen Siemen Oy, luettelo.

Kirjoista: mm. Suomalainen perennäkäsikirja, Antti Riikonen. Perhospuutarha, Kauri Mikkola/Hannu Tanner, Luonnonkasvit puutarhassa, Pentti Alanko, Kasvata siemenestä, Ulla Hasselmark, Suomalainen puutarha osa / Kukkiva puutarha (Weilin+Göös), Aretta Tuulimäki/Ulla Elo, Puutarhasi parhaaksi, Arno Kasvi, Puutarha kukkii, (saksalaiset), suomen oloihin sovittanut Pentti Alanko, Erilaiset puutarhalehdet - esittelevät varsinkin uutuuksia!

[Sulje ikkuna](#)